

Stellingen

behandeld bij het proefschrift 'Dwangopnemingen bij persoonlijkheidsstoornissen'

1. Door argumenten te reconstrueren en te toetsen aan een expliciete achtergrond-theorie kan worden voorkomen dat discussies over kwesties zoals ziekte vastlopen (hoofdstuk 4 van dit proefschrift).

2. Wanneer ziekte als criterium voor dwangopnemingen wordt geobjectieerd, blijkt dat er persoonlijkheidsstoornissen zijn die als ziekten kunnen gelden (hoofdstuk 6 van dit proefschrift).

3. Volgens Bergmans is bij dwangopnemingen "het competentieconcept een fundamentele nootie dan het concept psychische stoornis". Maar het ligt eerder omgekeerd: om competentie adequaat te conceptualiseren is psychopathologische theorievorming nodig. (Bergmans R (1992). Om bestwil, p. 182; hoofdstuk 7 van dit proefschrift).

4. Wanneer wilsonbekwaamheid wordt geobjectieerd, blijkt dat sommige persoonlijkheidsgestoorde patiënten wilsonbekwaam zijn (hoofdstuk 8 van dit proefschrift).

5. Dwangopname om bestwil is terecht, telkens wanneer bestwil wordt opgevat als gevaar voor de geestelijke gezondheid of voor het maatschappelijk bestaan (hoofdstuk 9 van dit proefschrift).

6. De grote vragen gaan over levensvervulling, geloof en creatieve samenwerking: de grote bedreigingen zijn simplificaties en zelfzucht. Hieraan voorbijgaan wreekt zich in zinloosheid en onwerkelijkheid. (Leavis FR (1967), Anna Karenina and other essays; (1969). The living literature in our time and the university; (1972). Nor shall my sword; (1975). The living principle; (1976). Thought, words and creativity.)

7. In Tolstoj's 'Anna Karenina' is trouw aan de levende intuïtie verwerkelijkt, die ook de ethiek subtiliseert en corrigeert. Zo moeten opvattingen over autonome gecorrigeerd worden wanneer ze de noodzakelijke samenwerking ondermijnen en egoïstisch willen versterken. (Leavis 1967, 1972, 1975, 1976)

8. Het liefdegebod, zoals in Jezus' leven verwerkelijk, corrigeert de theologie: God is niet grillig en willekeurig, à la Van de Beek's model van de pottenbakker, maar wel zijn er, in Berkouwer's woorden, in Hem diepten waarvan we in menselijke taal alleen kunnen spreken met de schijn van spanning en tegenstrijdigheid.

(Schrage W (1989). Ethik des neuen Testaments; Beek A van de (1984). Waarom?; Berkouwer GC (1958, 1960). De zonde, deel I en II.)

9. Een bedreiging van het geloof is de gedachte dat God verantwoordelijk is voor onschuldig lijden. De proloog van Job wordt vaak in die richting geïnterpreteerd, maar wat God daar zegt kunnen we herleiden tot de belofte die Hij na de zondeval gedaan heeft, dat de slang overwonnen zal worden. God heeft deze belofte bevestigd in Job's rechtvaardigheid, en daarom (dus niet omdat Hij graag provocceert) wijst Hij de satan op Job.

(Beek A van de (1992). Rechtvaardiger dan God; Kroeze JH (1961). Het boek Job; Habel NC (1985). The book of Job.)

10. Leavis wijst er terecht op dat innerlijke mechanismen en nivellerende de diffuse creativiteit in de samenleving vernietigen. Maar anders dan hij denkt is dit niet inherent aan de democratie; integendeel zou democratisering, in de mate waarin voldaan is aan Dahl's criterium van "enlightened understanding", de groei van nieuw leven kunnen bevorderen. Anders gezegd houdt Leavis geen rekening met de mogelijkheid van een levende democratie, die gekenmerkt wordt door een "educated citizenry" en door een open debat.

(Leavis 1969, 1972, 1975, 1976; Dahl RA (1989). Democracy and its critics.)

11. Economische democratie zal geen extatische dichtkunst inspireren zoals vroeger de arbeidersraad, maar het zal misschien ertoe bijdragen dat creatief potentieel zich in werk verwerkelijk.

(Dahl RA (1985). A preface to economic democracy; Gorter H (1927). De arbeidersraad)

12. Veelvuldig gebruik van drogredenen in het politieke debat versterkt antidemocratische tendensen.